

Motion

1978/79:684

av Gösta Andersson och Lena Öhrsvik om lokalisering till Nybro kommun av länsrätten i Kalmar län

Under senare år har den offentliga verksamheten i samhället fått allt större betydelse för sysselsättningen. Det stora tillskottet av nya jobb har kommit inom detta område. Oftast är den offentliga verksamheten starkt koncentrerad till större tätorter. Särskilt gäller det för den statliga centrala förvaltningen. Därigenom har tillskotten av nya jobb i första hand gynnat områden i landet med stor valfrihet på arbetsmarknaden. Däremot har ofta de svagare regionerna förlorat arbetstillfällen genom att den industriella sysselsättningen hårt drabbats av en långdragen lågkonjunktur. Om denna utveckling får fortgå kommer nya tillväxtproblem i de större tätorterna samtidigt som glesbygdsregionerna drabbas av nya utflyttningar. Att bryta denna negativa utveckling är en viktig uppgift. Det kan endast ske effektivt genom att den offentliga verksamheten i ökad utsträckning decentraliseras.

I samband med att riksdagen behandlade frågan om de nya länsrätterna togs lokaliseringsfrågan upp. Riksdagen beslöt då på förslag av konstitutionsutskottet att hänsyn borde tas till de regionalpolitiska motiven vid det slutliga ställningstagandet till lokalisering av länsrätterna. Nu klargör regeringen i propositionen 1978/79:100 bil. 5 att man inte avser att ta hänsyn till de lokaliseringsförslag som förts fram i vissa län. Det innebär att regeringen underkänner förmågan hos de politiskt valda representanterna i länsstyrelserna att bedöma vad som är lämpligt i deras resp. län. Det är överraskande att regeringen tror sig om att vara överlägsen de regionala organen vid bedömningen av vad som är bäst för länen. Det är djupt oroande att regeringen vill diktera beslut som borde fattas ute i länen.

I Kalmar län har länsstyrelsen förordat en lokalisering av länsrätten till Nybro kommun. Länsstyrelsen hade starka sakliga skäl för detta ställningstagande. Kommunen har en extremt liten andel av den offentliga sysselsättningen. Endast 7 % av befolkningen har idag möjligheter till arbete inom den gemensamma sektorn. Det bör jämföras med att vissa kommuner ligger på över 35 %. Statsmakterna borde också ta hänsyn till att sysselsättningen inom jord- och skogsbruk minskat med 55 % i Nybro kommun under perioden 1960-1975.

Inte mindre än 59 % av arbetstillfällena inom tillverkningsindustrin i Nybro finns inom krisbranscher där sysselsättningen är mer eller mindre hotad. Utvecklingen sedan år 1960 visar också tydligt på hur sårbar en arbetsmarknad är som är uppbyggd på i hög grad industriell verksamhet och på jord- och skogsbruk. Under denna tidsperiod har kommunen minskat sin sysselsättning när landet i sin helhet kraftigt har ökat sysselsättningen. Som

en följd av kommunens ensidiga arbetsmarknad har man drabbats av befolkningsminskningar under de senare åren.

Länsstyrelsen har sålunda haft sakliga motiv för att föreslå en lokalisering av länsrätten till Nybro. Det borde vara självklart att riksdag och regering tar mycket stor hänsyn till vad majoriteten i länet sagt i denna fråga, särskilt när såväl riksdag som regering vid åtskilliga tillfällen understrukit betydelsen av att skapa en mer allsidig arbetsmarknad i de sämre ställda områdena. Man måste också utgå från att nya tillfällen för utlokalisering av statlig verksamhet inte kommer alltför ofta.

Nybro ingår i länets primära centra, men det har knappast varit statsmakternas avsikt att kommunen enbart skulle utgöra någon form av stödunderlag för länets residensstad. Utgångspunkten måste rimligtvis ha varit att den offentliga administrationen, som avsågs förläggas till dessa områden, borde få en rimlig spridning inom det primära centret. Detta är särskilt motiverat i en region med pendlingsavstånd som kan gå upp mot 7-8 mil.

När nu regeringen inte avser att ta hänsyn till de bedömningar av lämpliga lokaliseringar som gjorts i resp. län bör riksdagen klart uttala att länsbedömningarna bör vara avgörande vid lokaliseringen av de nya länsrätterna.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening uttalar att lokaliseringen av länsrätten i Kalmar län bör ske till Nybro kommun.

Stockholm den 22 januari 1979

GÖSTA ANDERSSON (c)

LENA ÖHRSVIK (s)